Beraber

SAYI: 4 — 15 EKİM 1952 — 20 Kuruş

SANATIN FAYDASI KONUŞULURKEN

Yeditepe» gazetesinde sanatın faydası üzerine yazılar çıkıyor. Önce Memet Fuat yazdı, sonra Tahsin Hüsnü imzalı bir yazı okuduk, 15 Eylül. 1952 sayısında da Can Yücel'in «Gene Sanatta Fayda Meselesi» adlı bir yazısı var.

Sanatta fayda meselesini en derli toplu inceliyen Tahsin Hüsnü'nün sanatın çağımız toplumlarında yeri ve görevi hakkındaki fikirleri üzerinde durmak istiyoruz.

Tahsin Hüsnü Bedri Rahmi'nin fayda anlayışındaki sakatlığı belirttikten sonra («Eşyanın kullanılmasından gelen fayda ile sanatın faydası ayrı şeydir»), «sanat kurtuluşumuza, (tabiat kuvvetleriyle zararlı toplum kuvvetlerinin esirliğinden kurtuluşumuza) yaradığı için ve yaradığı kadar faydalı oluyor.» diyor. İlkel toplumlardan aldığı örneklerle bunu gösteriyor. Ve «Çağımızın toplumlarında da sanatın yeri, görevi değişmemiştir. Tabiat kuvvetleriyle zararlı toplum kuvvetlerine karşı savaşıldığı müddetçe, yani yeryüzünde insanlar yaşadıkça da değişmiyecektir. Sanat bu savaşlarda yardımcımızdır, yardımcımız kalacaktır ve faydası anlattıklarındadır. Estetik değerde anlattıklarının kurtuluşumuza yarayıp yaramamasına göre, o ya faydalı, ya faydasız olur.» diyor. Tahsin Hüsnü'nün bu düşüncelerinde mühim hatalar var; sanatta fayda meselesini her zaman müşahhas tarihi şartlar içinde incelemediği için belirli bir zaman ve belirli toplumlar için doğru olan bir hükmü genelleştiriyor, bütün toplumlara yayıyor. Açıklıyalım:

«Sanat zararlı toplum kuvvetlerinin esirliğinden kurtuluşumuza yaradığı için ve yarayacağı kadar faydalı oluyor.» Tahsin Hüsnü'nün bu sözü zararlı, yani toplumun gelişmesine engel olan, toplum kuvvetlerinin bulunduğu toplumlar için doğrudur. Ama Tahsin Hüsnü bu kadarla kalmıyor: «Çağımız toplumlarında da sanatın yeri, görevi değişmemiştir. Tabiat kuvvetleriyle zararlı toplum kuvvetlerine karşı savaşıldığı müddetçe, **yani yeryüzünde insanlar yaşadıkça** da değişmiyecektir.» şeklinde bir iddiada bulunuyor. Tahsin Hüsnü'nün yanıldığı nokta burası. Bir insanın böyle söyliyebilmesi için toplumların gelişme seyrinden de, dünyadan da bihaber olması lâzım. Can Yücel arkadaşımız «belli başlı noktalarda» Tahsin Hüsnü ile beraber olduğunu yazmıştı; bu fikrine de iştirak ediyor mu? Yeryüzünde insanlar yaşadıkça zararlı toplum kuvvetlerine karşı savaşılacak demek yeryüzünde insanlar yaşadıkça zararlı toplum kuvvetleri mevcut olacak demektir, «zararlı toplum kuvvetlerinin esirliğinden» kurtulamıyacağız demektir. O halde sanatın faydasına ne lüzum var?

«Zararlı toplum kuvvetleri», belirli tarihi, sosyal, ekonomik şartlar içinde mevcutturlar; onları ayakta tutan belirli ekonomik temeller vardır, bu temeller ortadan kalkınca onlar da tarih sahnesinde çekilecektir. Şimdiye kadar tarih sahnesinden çekilen her «zararlı top-

(Sonu 4. de) BERABER

"Karanlık Dünya" dan bir sahne

METİN ERKSANLA KONUŞMA

Metin Ersan, yerli rejisörlerimizin en genci. «Karanlık Dünya - Âşık Veysel'in Hayatı» onun ilk filmi olacak. Fakat sağlam bir sanat ve dünya görüşüne sahip oluşu, ilerisi için ümit verici. Sinema mevsimine girdiğimiz şu günlerde, onunla yaptığımız bir konuşmayı aşağıda okuyacaksınız.

1) Sinemanın diğer sanatlara bakarak topluma daha etkili ve onlara üstünlüğün kabullendirmiş bir durumu var. Bu konuyla ilgili ve bilen biri olarak nedenlerini açıklar mısın?

1) Bu sualin cevabına şu büyük cümleyle başlanabilir. «Sinema bütün sanatların en büyüğü ve en önemlisidir», bunu büyük bir adam söylemiş. Hem de daha sessiz sinema devrinde.

Büyük sanattır; çünkü gerçek ve ileri bir propagandayı geniş anlamlı muhtevası - şekliyle ve teknik imkânlarının fazlalığıyla geniş halk yığınlarına daha kolay ulaştırır.

Sanatların en önemlisidir; çünkü (sanat sosyolojisi) diğer insanlara fikir ve his ulaştırıken Edebiyat, Müzik, Resim, Tiyatro toplamları gibi dört büyük sanat bölümünden ortak olarak ileri derecede faydalanır.

2) Türk sinemasının durumuna ne dersin?

2) Berbat. Bu bir sistem-düzen meselesidir. Ancak sistem değişir ve yeni bir düzen kurulursa o da amaçlarını kolayca elde eder ve bir sanat haysiyeti kazanır. Yoksa bu durumda kimse onu gerçek ve ileri yoluna koyamaz.

3) Rejisör olarak neler yapmağı düşünüyorsun?

3) Bazı sanatçılar dünya ve sanat görüşlerini bilimsel düşünce açısından realiteyi görüp anlamağa çalışarak kazanır. Ben de bu noktadan hareket edince, halkın hayat gerçeklerini aksettirmeyi, özlemlerini göstermeyi ve onu bu özlemlere kavuşma mücadelesinde desteklemeyi sanatın amacı biliyorum.

Toplumcu, faydacı ve gerçekçi sanatın ileri ve müspet bir fonksiyonu vardır. İleri bir sanatcı da bunları görüp, namusluca anlatabilendir.

4) Peki Metin, «Âşık Veysel» filminde sen bunları gerçekleştirebildin mi?

4) «Âşık Veysel» benim ilk filmim olduğu için onu bütün kusurlarına rağmen seviyorum. **Fakat filmin hazırlanması ve çekilmesi esnasında birçok aksaklıklar oldu. Bunlardan birincisi senaryoyu yazdığını zanneden Bedri Rahmi ile beraber çalışmamızdır. Bedri Rahmi ve onun gibi düşünenler memleketi hâlâ bir Piyer Loti göziyle görmek istiyor. Onlar için insanın psiko-sosyal davranışının, onun mücadelesinin ve onun realitesinin önemi yoktur. Bedri Rahmi senaryosunu tabloları gibi yapmış. Muhtevasız, şekilsiz bir yığın motif halinde. Üstelik sinemaya dair hiçbir fikri yok. Seneryo nedir bilmiyor. Sinemanın kurallarından anlamıyor. Tabii böyle mariz bir insan sevgisi, halka karşı Piyer Loti hayranlığı ve metodsuz bir düşünce ile ileri, halkçı ve gerçek bir sanat yapılamaz.**

Üstelik B. Rahmi Varlık dergisine bu konuda hiç aslı olmayan bir takım beyanat vermiş. Bunları burada cevaplandırmak konumuz dışında.

İkinci aksaklık ise şu oldu: Veyseli yakından tanıyınca onun geri ve basit bir sanatçı olduğuna vardım. Devrin büyüklerine övmeler yazılarak,

(Sonu 4. de)

Edebiyat Krıkpınarı

Ufuklar dergisinin son sayısında Nurullah Atac'ın edebî ödüller üstüne bir yazısı var. Orhan Burian'a cevap veriyor. Aralarındaki tartışmanın bir kaç yazılık bir geçmişi olsa gerek. Öndeki yazıları bulup okuyamadım. Yalnız Nurullah Ataç sözü geçen makalesinde tartışmanın bir özetini verdiği için her iki yazarın savunduğu fikirler hakkında yanlış bir intiba vereceğimi sanmıyorum.

Mesele, devletin sanatçıyı himaye edip etmemesi üzerinde kopuşuyor. Nurullah Ataç devlet himayesini olağan, hatta gerekli görüyor. Üstelik bunu eski caize geleneğiyle bağdaştırmağa çalışıyor. Kısacası yarışmalarla, dağıtılacak ödüllerle, seçilip basılacak kitaplarla edebiyatta bir çeşit devlet yönetmeliğinin kurulmasını istiyor. Orhan Burian ise memleketimizde devlet anlayışının henüz kök salmamış olmasına dokunarak, bu işin hükümet eline ve çıkarına kalacağını; iktidarda olan siyasî teşekkülün kendi borusunu çalan sanatçıları tutmak suretiyle hem sanat hayatımızda bir ikilik yaratacağını hem de sanatçılarımızı toplum içinde kendilerine düşen ödevi görebilmeleri için gerekli hür ve tarafsız tavırdan mahrum kılacağını ileri sürüyor.

Hiç şüphe yok ki bu tartışma yıllardır gevelenen ana meselelerimizden birine dokunuyor. O da şu: Edebiyat hayatımız daralmıştır. Sanatçı sanatıyla yaşayamamakta, yetkin olduğu işi, zenaatı, yâni sanatı dilediği gibi yapmaya imkân bulamamaktadır. Sanatçı toplumumuz içinde kişiliği olmıyan, devede kulak, sözü ciddiye alınmayan, kendi kendiyle gelin güvey bir acûbe haline gelmiştir. Edebiyat piyasasının sanatçılara yüz vermemesi bir yana; bugün için ne caize verecek zengin, ne de zenginden caize alacak sanatçı olmadığına göre «Yetiş Devlet Baba» diye feryat etmekten başka çare kalmıyor.

Sanatta devlet himayesi denilince, her nasılsa isim yapmış, idare heyetlerinde, millet meclislerinde, ekâbir sofralarında, üniversite kürsülerinde yer tutmuş sanatçılar kastedilmese gerek. Kala kala geriye sanat dergilerinde pir aşkına yazı bastıran, yok pahasına kitap satan, ticarethanelerde, velhasıl şurda burda harcadıkları günlerine karşılık kıt kanaat yaşıyan genç sanatçılar kalıyor.

Malûm, bugün sanatçıyla edebiyat piyasası arasında bir uçurum var. Memleketimizin sosyal ve ekonomik şartlarını kâle almakla beraber, bunda ihtiyarların (Madam «genç» sözü bir edebi terim haline geldi, neden biz de bu terimin dışında kalan sanatçılara ihtiyar demiyelim!» sanat piyasası içinde hâlâ ayakta durup da ikidebir bizden yana çıkmaya hallenen sanat adamlarımızın da suçlu olduğunu görmemezlikten gelemeyiz. Onlar «Yok bu şiirden hoşlandım, yok şu hikâyeden hazetmedim» kabilinden tenkit taslaklarını bırakıp, «Gençler Türkçeyi kullanıyor... Şu şair için zarını atıyorum» çeşidinden sırt sıvazlama ağızlarına son verip yeni yetişen sanatçı kuşağını ger-

(Sonu 4. de) Can YÜCEL

AYAK ÜSTÜ...

NEDEN BÖYLE YAZIYORSUNUZ?..

Bu sualle neyi kastediyorsunuz? Niçin, kolay şöhret, kolay para kazandıran bir aşk romanı değil de, herkesin uykusunu kaçıracak zehir zenberek romanlar yazıyorsun mu demek istiyorsunuz?

Ben, sanatı gaye uğrunda kullanıyorum. Kütlenin ıztırabını anlatırken, cemiyetin aksayan taraflarını deşerken bütün insanlar için, iyi bir nizama; bütün insanlar için iyi bir hayata kavuşmanın heyecanını okuyanlara duyurmak endişesidir, bana hâkim olan.

Yoksa siz de, bu sualinizle, «Romanlarında niye teknik yok» mu demek istiyorsunuz?

Roman tekniği, tek bir insan veya bir ailenin psikolojisini, hayatını anlatmak mıdır? Ben kitlenin romancısıyım. Kitlenin psikolojisini, kitlenin hayatını yazıyorum. Bu kitle içinden bir sürü insan, yaşayışlarıyla, maceralarıyla, korkunç kaderleriyle, romanlarıma girmiştir ve elbette girecektir. Bu da bir teknik değil mi? Meşhur Ameri romancılarının bugün yaptığını ben 20 sene evvel «Gece konuştu» romanımla yapmıya başladım.

Oktay Akbalı tanır mısınız?

Yolgeçen Hanı için bir tenkit yazdığını haber verdiler. Geç okudum. Oktay ya hayatı ve insanları henüz tanımak fırsatını bulamıyan çok genç bir arkadaştır, yahut ta devekuşu gibi hakikatleri ve tehlikeleri görmekten korkan bir mizaçtadır.

Reşat Enis

Bir yazara, azıcık aklı başında bir yazara, devrimizde böyle bir sual sorulur mu? Bu devrin yazarı, yani yazar denebilecek yazarı, elbette birşeyler söylemek için yazıyor. Ben, böyle bir suale şöyle bir cevap vermeliydim: «Eğlendirmek için yazıyorum. «Münasibi de bu olurdu. Madem ki soruldu, soran arkadaş bunu akıl etmiş, ben de düşündüklerimi söyliyeyim: İnsanoğlunun dur madan bir ilerleyişi, iyiliğe, aydınlığa doğru bir akışı var. Bu ilerleyişde türlü şartların, türlü insanların payı var. Yazar olarak, düşünür olarak bu ilerleyişe birtakım insanlar da karışıyorlar. Ben inanıyorum ki bunların bu ileri gidişte payı, rolü çok büyüktür.

Bu insanlar da iki kısım: biri insanlardaki büyük ümit ateşini öldürenler, ilerleyişe çelme takanlar.. Yukarda, böle bir suale şaştığımı söylemiştim. Ben bunları yazar değil, insan bile saymıyorum ki.. Toplumda türlü kötülükler, bayağı, korkunç işler yapan kişiler çıkmış, çıkıyor. Bunlar affedilebilir gibime geliyor. Ama bir yazar, bir düşünür hiç bir zaman, hiç bir şartla affedilemez. Bunların yapabilecekleri kötülük yanında bütün diğer kötülükler hiç kalır.

Toplum içindeki sorumluluğunu iyice kavramış bir yazar, korkmadan, namuslu ve cesur görevine devam etmelidir. Sorumluluğu kavramış bir yazarın elinden zaten başka türlüsü gelmez.

Yaşar Kemal

BARBARA

Hatırla Barbara, bebeğim benim,
Nasıl yağıyorsa şimdi Brest'e,
Bir yağmur yağıyordu o gün de böyle,
Bardaktan boşanırcasına.
Gülerekten yolda gidiyordun sen,
Fevkalâde güzel, iki dirhem bir çekirdek,
Sırılsıklam olmuş,
Gidiyordun yağmur altında.
Hatırla Barbara, çiçeğim benim,
Siyam caddesinde karşılaşmıştık,
Gülümsemiştin bana,
Benim sana gülümsediğim gibi.
Hatırla Barbara, meleğim benim,
Biribirimizi tanımadığımız halde,
Biribirimize gülümsediğimizi,
Unutma sakın ha!
Bir adam saçağın altına sığınmıştı,
Seni çağırdı: Barbara, Barbara.
Ona doğru koştun yağmur altında,
Sırılsıklam, neş'e içinde.
Hatırla Barbara, kekliğim benim,
Onun kollarına atıldığını.
«Sen» dediğim için affet güzelim,
Sakın darılayım deme, Barbara.
Ben sevdiğim herşeye «Sen» derim,
Bir kerecik görsem bile.
Ben bütün sevişenlere de aynı şekilde,
Onları tanımasam da «Sen» derim.
Hatırla Barbara, iki gözüm benim,
Hatırla ve unutma hiçbir zaman,
Bahtiyar yüzünün üzerinde ki,
Bu mes'ut şehir üzerinde ki,
Arsenal ve deniz üzerinde ki,
«Ouessant» vapuru üzerinde ki,
O sessiz ve bahtiyar yağmuru.
Ah Barbara, canım Barbara, güvercinim Barbara,
Ne fena şey şu harp
Ah ne fena.
Ne yapacaksın şimdi
Bu kurşun yağmuru altında
Bu ateş yağmuru altında
Bu çelik yağmuru altında
Bu kan yağmuru altında.
Seni kollarında sıkan sevgilin
Acaba öldü mü, kaldı mı?
Belki ölmüştür, belki yaşıyordur,
Kimbilir?
Ah Barbara, canım Barbara, gözümün nuru Barbara,
Brest'e yine yağmur yağıyor,
Önceki yağmurlar gibi,
Bardaktan boşanırcasına.
Gelgelelim zaman eski zaman değil,
İşte herşey bozulmuş,
Korkunç bir gazap yağıyor, karanfilim,
Kasvetli bir hüzün yağmuru yağıyor sanki
Brest şehrine havadan.
Bu fırtına başka fırtına,
Basit bulutçuklardan değil,
Kurşundan çelikten kandan.
Köpekler gibi uluyan,
Yağmurun akışında
Kaybolup giden,
Kurşundan kandan
Bir fırtına bu.
Bu fırtına, sarhoş fırtına,
Uzaklarda yokolur gider.
Ondan hiçbirşey kalmaz,
Brest'ten uzakta, çok uzakta.

Jacques PREVERT
(Çeviren: Vildan AKSU)

VENEDİK FESTİVALİ MÜNASEBETİYLE :

FRANSIZ SıNEMASININ BAŞARISI

Raoul Dufy ile Venedik Festivalinin «Büyük Resim Mükâfatı»nı aldıktan sonra, Fransa aynı festivalde sinemanın en mühim mükâfatlarını paylaşarak hakikî bir başarı kazanmıştır. Fransız sinaması dört sene içinde üç defa Venedik Festivali Büyük Mükâfatını kazanmış bulunmaktadır. «Manon», «Justice est faite» ten sonra «Rasmahon» ile Japonların kazandıkları Büyük Mükâfat gene Fransızlara gelmektedir. Aldıkları diğer dereceler de Fransız Sinemasına, sinema sanatı içinde birinci yeri vermektedir. Şüphesiz bir festivalin neticeleri bu alanda bir hüküm vermemize yardım ederse de, tam bir ölçü olarak ele alınamaz. Bu netice, çok kimsenin üzerinde hemfikir oldukları şeyin bir festivalle bir daha tekrarından ibarettir.

Lumière'le ilk defa Fransada doğan sinema, Méliès'le ilk defa sanat haline giriyordu. Biz gayet iyi biliyoruz ki, ilk sinema sanatı sadece bir «Théâtre Optique» ve Méliès'le «Cinéma Thèâtral» olmak idiasında idi. Onun tam bir sanat olarak gerçekleşmesi daha bir çok sanatçıların gelmesini bekleyecektir. Ne olursa olsun, sinema doğuşu gibi sanat oluşu da Fransızlara çok şey borçludur. Bunına beraber Fransız sineması ilk cihan harbini takip eden senelerde mevkiini kaybetmiş, sanata değeri bakımından da Almanyanın yerini tutamamıştı. Bununla beraber Fransız sineması Abel Gance, Jean Vigo, L'Herbier, René Clair gibi «Avant-Garde» sanatçılarla mühim bir sanat gelişmesinin ilk eserlerini vermekteydi. Öte taraftan Canudo, ve bilhassa Delluc, sinemanın gelişmesinde ve entellektüel anlaşılmasında mühim rol oynamakta idiler. Bu rol sine-klüblerle hala devam etmektedir. Daha sonra Fransız sineması Jean Renoir, Feyder ve sessiz sinemanın birçok sanatçılarıyla, sadece ikinci plânda kalıp büyük sanatçılar vermekten kurtuluyor ve hareket bilhassa eserlerin çoğalmasıyla büyüyordu. Bu elbette herşeyden önce Fransız sinemasının ekonomik gelişmesine bağlı idi. Ancak sanatçılar, ekonomik buhranlardan dahi eserlerin değeri ile Fransa'nın bu sanatın vatanı olarak borçlu olduğu şerefi kurtarabilmişlerdir. Denebilir ki, Fransız sinemasında değer buhranı hemen yok derecededir. Şüphesiz bu şekil gelişme imkânların artması ve her türlü ekonomik gelişme ile bir kat daha artabilmiştir. Nitekim Fransa, meselâ Alman sinemasını 1933 e kadar olan devresiyle boy ölçüşememiştir.

Bugün de Fransız sinemasında buhran mevcuttur. Bunu filimlerin değer bakımından alçaklıklariyle izah etmek gibi yanlış görüşlere rastlanmaktaysa da, büyük bir çoğunluk her şeye rağmen bu değerin bilâkis artmakta olduğunda hemfikirdir. Ekonomik buhranların halledilmesi şüphesiz Fransız Sinemasını çok daha yükseltecektir.

Renoir gibi, Clair gibi Sinema Sanatının en büyük sanatçılarından birkaçını veren Fransa bugün yepyeni sanatçılarla ve eserlerle bir kat daha zenginleşmektedir. Feyder'in ölümü Renoir'ın Amerikaya gidişi bugün harp öncesinden René Clair'i, Marcel Carné'yi, L'Herbier'yi bırakmıştır. Julien Duvivier gibi birçok sanatçı, çoğu zaman ticari filimlerle duraklıyorlarsa da, yeni sanatçıların çoğu bu şekil eserler vermektense hiç çevirmemeyi tercih ediyorlar. Meselâ Autan-Lara, Le Chanois, Clouzot, Daquin, ve daha bir çoğu.. Yeni nesil arasında büyük ümit var. Meselâ iki sene evvel Justice est faite» ile Venedik Festivalinde kazanan André Cayatte, aynı eserin devamı olan «Nous sommes tous des assassins» ile çok daha güzelini verdi. Bu senenin galibi René Clément «Jeux İnterdits» ile, Cristian Jacque «Fanfan La Tulipe» ile Fransız Sinemasının son seneler içinde en güzel eserlerini verdiler. Sinemanın nasıl bir sanat olduğunu anlamak ancak böyle eserleri görmekle kabildir.

Venedik Fevtivali'nin neticelerinde René Clair'in «Belles de Nuit» si münasebeti dışı ilân edildi ve ayrıca sinema münekkitleri tarafından verilen mükâfatı kazandı. Böylece Venedik Festivali, yarım yüzyıllık sinema sanatının en büyük sanatçılarından birine bir nevi hürmet gösterisinde bulunmuştur. Şüphesiz René Clair, Büyük Mükâfat'ın galibi René Clément ile en büyük payı almıştır. Clari dünkü neslin hâlâ devam eden temsilcisi ise, Clément yeni bir neslin sanatçısıdır. «La Bataille du Rail» ile başlıyan mesleğinin yeni bir devresinde, şüphesiz daha çok şeyler verebilecek durumdadır.

Büyük şair ve sinema senaryo yazıcısı Jacques Prévert ve Raul Grimault'un La Bergère et le Ramoneur'ü hususî bir Mükâfat aldı. Halbuki eser, prodüktör tarafından tahrif edilmiş ve Fransız mahkemesince sanatçının kazanmalarından sonra eserin gösterilmesi durdurulmuştu. Buna rağmen, gösterilen eser bu haliyle dahi mükâfat kazanmıştır. Bu da, Walt Disnev'i bir hayli düşündürse gerektir. Zira eser canlı desenlerden ibarettir. Öte taraftan büyük bestekâr Georges Auric, Marcel Pagliero'nun Jean Paul Sartre'ın eserinden çevirdiği La P... Respecteuse'ün müziğiyle bu kolun mükâfatını kazanmıştır.

Diğer eserlere haksızlık etmemiş olmak için ilâve edelim: İkinci derecedeki büyük mükâfatları John Ford «The Quiet Man» ile, Rosselini «Avrupa 51» ile ve Japonlar «O' Haru'nun Hayatı» ile paylaşmışlardır. Frederic March en iyi aktör mükâfatını, John Nesgulesco «Phone Call from a Stanger» ile en iyi dekor mükâfatını kazanmışlardır. İngrid Bergman, sesi «Avrupa 51» de italyancaya duble edildiği için en iyi kadın aktör mükâfatını kazanamamıştır.

Turhan DOYRAN

DÜZELTME

Geçen sayımızda arkadaşımız Can YÜCEL'in çevirdiği Jacques PREVERT-in şiirinin adı;

SARDALYACI KADINLARIN TÜRKÜSÜ

olacakken yanlışlıkla, SANDALYACI... diye dizilmiştir. Özür dileriz.

YAYLA HAVASI

Beni Dumanlı yaylalarına gönderin
Bana boş geçen zamanlarınızı verin
Mahpusların uzun akşamlarını verin
Canı sıkılanların canlarını
Verin boşa geçmesin verin
Tokadın Dumanlı yaylalarına gönderin!

Ben dağlarda gezer yürürüm
Canım sıkılmaz
Nasıl sular akar, ağaç büyür
Bence hayat budur
İnsan önce sevmeli..
Sonra bir daha yorulmaz.

Bir yılım nasıl geçti ovalarda
Dünyayı yaşadım yaşadım
Aylardır sarhoştum ayılamadım
Hele koyun sağan bir gelin tanıdım
Ah kendimi o obaya verdim
Benliğimi oralara bağladım.

Sabahları kalkıyordum çelik hava
İnsan erkekse daha erkek
Karşı dağlara doğru bağırıyordum
Ağaçlar bile uyanmamış daha
Çobanlar ses vermiyordu ağıllardan
Sonra kadınları işe çağırıyordum

Karanlıklarda bakraç sesleri
Bir derenin uğultusu aşağılarda
Daha yıldızlar yeni yeni sönüyor
Dağların dumanı yükseklere doğru
Yuvarlana yuvarlana çekiliyor
Sizin de dünyanız ışıyor oralarda

Öğle üstleri çam ağaçlarının altında
Bu uyku bütün uykulara bedel
Kişi kalkıp oturdu mu bir sefer
Kendisini bir davaya hazır buluyor
Sanki önünden bir yol gidiyor
Geniş bir yol, ışıklı bir yol gidiyor.

O akşam üstleri dağ tepeleri
İnsan ister istemez türkü söyler
Aşağılarda fakir tarlaların ortasında
Küçük fakir köyler
Bu nasıl olmuş da böyle olmuş
Bir acı insanın içine işler.

Bir kayaya yaslanıp bakıyordum
Her şey büyük bir gidişin önünde
Sanki kimsenin olmıyan bir irade
Ancak yaylalarda fark ediliyor
Fark ediliyor ve acı çekiliyor
Bir nokta kalıyor kişinin içinde.

Talip APAYDIN

Alişim

Bir sabah gözlerini açtığın zaman
Yüreğindeki karaduman
Kurşun yemiş kara bir kartal kanadı
gibi
Didik-didik;
Kopup gidecek dünyamızdan ötelere
Alişim

O zaman, bir arşın bezim yok demeden
Eğilip, bükülmeden,
Yaşamanın tadına varacaksın;
Yeni doğmuş bir tay haşeriliğile
Hayatı seveceksin cömertçesine...
Senin de yerin olacak arzımızın üstünde

Ve bir gün;
Günün doğuşu
Cıvıltıları bir sabah getirecek odana....

Sen o zaman
Bir masa başında
Avuç içlerine alarak başını
Ateşli satırlarla
Yüreğini dökü döküvereceksin yavuk
luna

Günahtan - korkudan habersiz...
Ömründe ilk defa,
Tıpkı bir bal arısı gibi
Döğüşsüz, kavgasız yanyana
Çalışarak yaşayacaksın dostlarınla....

Ve bir daha,
Kapkara göstermiyecek batan gün
Şu karşı ovayı..

N. YAZIKUŞU

Yaşamak

Tezek kokar senin köylerin
İnsan kokar
Çık ayak altındaki mağaralardan
Neler söyler ebem kuşağı bilirim
Bulutlarla iyi olursa aran

Buğday.. buğday..
Kayan yıldızlar gece
Birşeyler düşünürüm ki
Acap nedir sence?

Neye yorarsın bilmem ama,
Ben de limanalr gördüm hemşerim
Köpüklerini limanlarda bırakıp giden
gemiler gördüm
Dükkânlar gördüm alış verişte

Daha bir söz demiyeceğim işte
Ben vardım oralarda
Yaşamak denen bir olay vardı

Güzelim güne, güneşe karşı
Eli-kolu bağlı insanlar
Sigara için düşünüyorlardı.

Nuri KUTEŞ

DÜŞÜNÜRKEN:

YAZIDA KESTİRMELİK

Bize kırk yılda bir nasibolan Ankara şehrinde kulakları çinlayası Salim Şengil, üç yıl evvel, bir münasebetle bana:

— Anladığım hikâyeye, bir örnek buldum: YAĞMUR VE TOPRAK'da çıktı. Mahmut Makal yazmış. Hastaneden, hastadan, doktordan bahsediyor. Kısa! Net! Hareketli! Konuşmalarla ifade iyi..

Demişti.

Daha önce o yazıyı ben de okumuştum. En göze çarpan özelliği, kısalığı ve kestirmeliği idi... (Kestirmelik!) diyorum. Dağ yolları gibi dolambaçlı değil. Telgraf direkleri gibi kestirme!

Köyde (Âdil) diye bir adam var. Kardeşi Enstitüden çıkma öğretmen. Onun kitaplarını dergilerini okumağa meraklı. (Köy Enstitüleri Dergisi) var, altı yedi sayı çıktı, onları falan kış günleri okuyup duruyor. O dergiden sevdiği yazıları başkalarına da anlatıyor. Zaten ağzına lâf yakışır soydan biri.. Bazan öyle haklı sözleri oluyor ki, karşımda edebiyat meraklısı bir ahbabım varmış da onunla söyleşiyormuşum gibi tat alıyorum, hoşlanıyorum.

Âdil'le en son, İlhan Tarus'un (Karınca Yuvası) adındaki kitabı üzerinde konuştuk. Kitap yeni tabii, daha pek yayılmadı. Âdil'e kitaptaki o yaman, aslan çocukları anlattım. En canlı parça saydığım Atillâ, Atillâ'nın orospu ablası, memur babası fiiân.. Burayı okumak istedim. Bir akşam oturmasındaydık. Güz günü idi. İşler bitmiş demekti. Yorgunluk var sayılmazdı.

Âdil, daha önce Bizim Köy'ü ve Köyümden'i okudu. Genel olarak Mahmut Makal'ı sevdi. Yalnız şöyle bir şey söyledi:

— Eyi ama, Mahmut Makal bir şeyi çok uzatıyor. Hele gayri, son kitabında eh.. Vay gız satıldı, vay garı satıldı, vay düğün tutuldu.. Bir de eşekleri gunnamış, sıpası güzelmiş, sevinmişlermiş, anası gelmişmiş, babası gelmişmiş, dayısı gelmişmiş, nenesi gelmişmiş, dedesi gelmişmiş.. Biri üfürmüş, öteki de üfürmüş, babası, gel sen de üfür demiş.. Bunun alt başı bi eşek.. Bu kadar uzatılır mı? Ahıra bir girdi, bir daha çıkmıyor..

Belki haklı!

Tarus'un kitabından okuduğum parçayı Âdil iyice dinledi. Yazının bazı yerleri, Tarus'un bildiğimiz o ustaca anlatışı ile, pekâlâ çekici idi. Böyle yerlerinde Âdil, sevincini gösteriyordu. Durgun giden yerlerde ise hürmetsizlik olmasın diye dinliyordu.

Mesele şu: Attilâ büyük memur oğlu ama, ablası yukarda dediğim gibi yolsuz, onu öldürecek. Bıçak taşıyor. (Orosbuyu öldürecem!) diyor. Atillânın arkadaşları Tarus'a (Git, vaziyeti babasına anlat, kızı evden uzaklaştırsın.) diyorlar. Tarus gidip bunu döyliyecek. (Fakat, diyor, söyliyeceğiz ama adamın huyunu, amelini bilmiyoruz; önce bunu öğrenelim bir..) Başlıyor gayri; adam şöyle, adam böyle, şunu yaptı, bunu etti, bunu tuttu..

Baktım, Âdil sıkıldı:

— Boşla, boşla, dedi. Bu da öyle, ahıra girdi çıkmıyor!..

Gülüştük biraz.

Ondan sonra Âdil, bir fıkra anlattı. Kendi başında ngeçmiş:

— Apuhan'nın düğünde beş on kişi muhabbete oturduk. Acıpayam'dan da bir arkadaş var, 14 sene mahpushanede yatmış. İçiyoruz. Acıpayamlı, beş altı atınca, çeneye başladı. Hapishaneden bahsediyor. Bir başladı, ilk girdiği günden.. Gardiyanın bıyığı, tahsildar Süleyman, Kız kaçıran Yusuf, Topal Eskici, Cafer Onbaşı, Yıldız Hanım, Nizamiye kapısı, Yüzbaşı Bekir, Tavasın candarma gümandanı.. Sabret Âdil sabret dedim emme, olmuyor.. On dört sene mapusane bu, biter mi? İçimden:

— Şu adama, Allah'tan bi (Af!) gelse de kurtulsak, dedim.

Ardından ilâve etti:

— On dört sene ânlatmakla bitmez, güzel yerlerini şöylece kısaca anlatır, geçer gidersin!

X

Belki ben de fazla uzattım. Ahıra girdim, çıkmadım. Fakat, bir şey anlatabildim mi?

Fakir BAYKURT

OLAYLAR — NOTLAR

HİKÂYENİN YAPISI DEĞİŞTİ Mİ?

«Ufuklar» dergisinde Orhan Azizoğlu romanın yapısı üzerine düşüncelerini yazdı. «Ufuklar»ı biliyorsunuz; konularını daima iyi seçmekle okuyucuya kültür yardımcısı olmak istiyen bir çabası var. Her sayısında uğraşmaları muhakkak amacına uygun oluyor mu? Olmuyor ama Orhan Burian'dan mı gelir, Vedat Günyol'un o aydınlık, o tertemiz yazılarından mı gelir, Ufuklar meseleleri olan aydınların dergisi halindedir.

İşte O. Azizoğlu, bu dergide romandaki değişmeden bahsediyor. Romanın yapısının çokcası konuşmalara dayanınca daha tabii olduğunu söylüyor. Bu arada bazı romanları örnek gösteriyor.. Elbette ki bir tercümeci olarak konu yazarın öne aldığı bir mesele olabilir. Ben de ayni konuyu romana bağlı bir adam olduğum için düşünüyorum. Düşünüyorum ya romanların yapısını araştırınca, bakıyorum. Orhan Azizoğlu başka yönden alıyor gibime geliyor. Artık doğruluğu su götürmiyen bir gerçek var. Şekli muhteva yaratır; işe bu açıdan bakınca romanın konuşmalara dayanmasını da, romanın kendi dışındaki birtakım unsurlardan faydalanmasını da sanatçının muhtevasına göre tâyin edeceği zorunluklar olarak kabule mecbur kalıyorum. Steinbeıck türkçelerini okuduğum kitaplarında dialog tarzını öne alır başarılı olur; Orhan Kemal'in Murtaza'sı Cemile'si de öyle olabilir. Ama bu konuşmalara dayanmıyan romanlara okuyucu ille de yakınlık duymıyacak mı demektir? Meselâ Sait Faik'i alın, böyle bir yapısı yoktur da eski midir? Nureddin Demir'in Yeni İstanbul'da yayınlanan Esir Şehrin İnsanları okuyucuyu sıkar mı? Ne münasebet, tersine; eğer yazar «bakın burada konuşan kahraman değildir benim» gibilerden ukalâ bir tavır da almaz —ki Nureddin Demir böyle bir romancı— okuyucuyu büsbütün alır götürür, büsbütün deryâ-dil bir roman yaratır. Hikâyecilerimizin yapılarında ısrar edenleri var; okunmuyorlar mı? Sait Faik, Samim Kocagöz, Kemal Bilbaşar okunmuyorlar mı?

Hikâyede, romanda değişen birşey yoktur demeye getirmiyorum; elbette var. Ama «yapısı konusmalara dayanmıyan roman eskimiştir». Mesele bu şekilde konursa yanlıştır, diyorum.

Semih BUĞU

TİYATRO

Avni Dilligil, Bizim Tiyatro adı altında yeni bir topluluk kurmak niyetinde. Pazartesi geceleri boş olan Ses sahnesinde oynayacak. Daha çok modern Amerikan piyesleri seçilecekmiş. Gerekli teşebbüslere geçilmiş, hattâ bir hayli ilerlenilmiş. Kendisi şöyle diyor: Bugün İstanbul sahneleri ya alaylı ak-

(Sonu S. 4 de)

Hikâye

Tahsin YÜCEL

MEKTUP

— Yaz işte gardaş, bilmez dâalsin ya, mektep melmeket gördün bunca yıl! Nasıl münasib ise eyle yaz. «Evvelâ mahsus selâm ederim.» de, sonra «Çocuklar ellerinden öper.» de, sonra da «Çocukların hali perişan.» de, bunu unutma! Altına da bir cızzık çek istersen... Çocuklar perperişan gardaş, iplik gibi inceldiler bu ayın içinde. Kepekten osandılar gayrı, epmek isdiyollar, «Epmek!» diyollar da başka bişey demiyollar. Üçü de güccük daha, vardan yoktan ağnadıkları yok. Veriyollar ağıdı, üçü üç yerde sinileyip duruyor, başımın etini yiyollar... Bir sabrediyom, iki sabrediyom, sonra burama çıkıyor... Alıyom elime bir deynek: vur da vur, vur da vur!.. Sonra da pişman oluyom, «Bu kaderi kara yavruların günahı ney idi ki bu kadar dövdüm?» diyom, veriyom ağudın eyâsini, bir yumup en döküyom. Beyle beyle gözden oldum. Gözlerime bir aman sız dert geldi, on günden belli neler çektim neler!... Bir sızı, bir kan, bir düman!.. Hele bir de gece oldu mu... Sen bana sor o zalım geceleri!..

Tem üç yol geddim o zalım tokturun dayırasına, elini bile değdirmedi. Ağnadım ki bu dünya tekerlek şapkalıların dünyasıymış, fıkareliğinen kimsesizlik kapıya konacak bişey dâal imiş gardaş! Tekerlek şapkalıların canı can, hastesi haste, gözü göz... Bizi kim n'itsin? Tırnak kadar kıymatımız yok bizim. Biz dünyaya gelmeli dâalimissik amma olmuş bir kere.

Ney ise gardaş, başını ağrıtmıyayım...

Gözümün ağrısı artınca sabahınan erkenden tokturun dayırasına gettim. Bekle bakam bekle, sıram bir türlü gelmedi. Bir de baktım ki öylen olmuş, dayırayı kapıyollar...

«Ben?» dedim...

«Sıra gelmedi, ni'iyniyek!» dediler.

«Tekerlek şapkalılar sıra mıra tanımıyor amma, kafalarını uzattılar mı toktur hemen çağırıyor...» dedim.

«Bas!» dediler...

Geri döndüm. Pabıçlarımı da yitirdim geldim. Her yanı güzelcene sulamış süpürmüşler idi, ayakkabıyınan çıkmıya kıyamadım. Pabıcımı çıkardım, süllümün altına koydum da çıktım yukarı. Sonra bir de aşşâya endim ki handa geden pabıç!.. Almış götürmüş bana dönesiceler, çorabınan geldim eve...

Sabaddan gene geddim. Daha kimseler yoğudu. Kapının dibine çömelip oturdum. Ben oturduktan sonra kalabalık çoğalmıya başladı. Icık sonra da toktur geldi. Bana bakmadı bile, evvelâ tekerlek şapkalıları, sonra da başkalarını çağırdı. Epeyce bekledim gene. Beni çâarana kadar öylen oldu. Çâarıp da eyicene muayene etmedi ya! Şeyle uzaktan bir baktı:

— Başka melmeketlere, hastaneye get. Yoğusa gözün geder.» dedi.

«Toktur bâ...» dedim.

«Eyle işte! Ben el katamam, ben ağnamam.» dedi.

«Toktur bâ...» dedim.

«Haydı get işte gayrı, diyecâmi dedim! Adımı mı belliyon?» dedi.

Yörüdüm eve geldim. Verdim ağıdı, verdim ağıdı!. Sabahlara kadar çır çır çığırdım, sabahlara kadar kahrettim o Feleğe...

Sabah oldu, sızı gene kesilmedi. Dayanamadım, gene geddim...

«N'olur kele toktur bâ, dedim, şunun sızısını gederecek bir ilâc ver bari!..»

«Get bire gadın, get, dedi, çileden çıkarma adamı! Anca başka melmekette eyi olur senin gözün; ben ağnamam dedim ya!..» dedi.

Aslına bakarsan it gimi ağnar; zenginin gözü ağrırsa eyle bir ağnar ki!.. Fıkarenin hasdeliiğ başka türlü olur zahar... Söylediği söze bak şu döyyüsün: Başka melmekete getmeliymissim! İlâhim herif, sidikliklerin tutula da mer mer meliyesin, derdine derman bulunmıya! Başka melmekete neyinen gedilir, bilmiyon mu? Parayınan gedilir başka melmekete!. Param olsa döllerime epmek alırdım, param olsa bu dertlere düşmezdim...

Tokturdan umudum kesilince koca karılara mum oldum... Onnar da n'âdar ılâç bilir imiş! Her biri birşey söyledi. Ne dediler ise etdik... Yüzellik dediler koyduk, kara biber dediler koyduk, çeşmek dediler koyduk, kız südü dediler koyduk, polat şekeri dediler koyduk... Koydukça daha çok arttı gözlerimin sızısı... Hele kara biber börtleyi koydu, bayır bayır yaktı gözcâzimi. Sol gözüm heç görmüyor gayrı... Varsın görmesin isterse, — Bu dünya görülecek dünya dâal — amma şu sızı kesilsin gayrı! Bir türlü kesilmiyor kahrolasıca...

İşte günnerden belli bu haldayım gardaş! Söylemek kolay, yazmak kolay amma çekmek zor! Felek kimselere çektirmesin, kimselere dert verip de derman aratmasın...

Kendi gedeli bir ayı geçti, bir kuru selâmı bile gelmedi...

Gözlerine kurban oluyum, ayaklarını öpüyüm gardaş, hepisini de yaz bunnarın! «Duracak sıra dâal» de, «Durma gel!» de, «Hemi de zayıfsın sen; Çukurova'nın havası yayla adamına yaramaz.» de, «Mektubum eline dâar dâmez yola çık!» de... Bir cızzık da bunun altına çek... Çek amma edressini bilmiyok soyhanın!.. Kâadin üstüne adını yazsan, altına da «Çukurova» desen geder m'ola?..

Tahsin YÜCEL

Yeni Baştan Olacağa Benziyor

Bıkmamışım,
tadından tuzundan memnunum hayatın.
Acısı
malûm..
Maalûm bir şeyler de var
Söyliyemediğim.
Doğu postası kalkar Haydarpaşadan
Yolcular.....
Taaaaa
Kurtalana kadar
Yolcular

Belli bıkmamışım,
Avuç içi kadar Türkiyem
Sen Edirne de
Ben Hakkâride bir nefes alayım.
Ko nolursa olsun
Bu toprak, yollarda başım..

Kamanda bir asker arkadaş vardır.
Şimdi, Karaoğlan Çarşısında elleri
ceplerindedir
Söyle, Ankarada taze meyva yenmez"
Essah Dünya böyle çiğnenmese de
böyle demişler..
Murada onlar ermiş,
Biranın soğuğunu onlar içmiş
Onlar yemişler
meyvanın eyisini...

Belliki bıkmamışım,
Gün devrede dursun
Esenboğadan yana.
Ve ortada durup dururken bunca baba
Yiğitlik
Hepten efkârlanmak düşmez insana.

Nazlı CİLVANALI

EDEBİYAT KIRKPINARI

(Baştarafı S. 1 de)

çekten benimsemiş, kendi bilgi ve nufuzlarını edebiyat piyasasında onlar için uysal bir vasat hazırlama amacıyla seferber etmiş olsalardı bugün durum bambaşka olurdu. Kısacası onların yüzünden mi diyelim, yoksa sâyesinde mi, orasını bilemem, bugünün gerçek bir değer taşıyan edebiyatı edebiyat piyasasının dışında kalmıştır.

Gençler hallerinden şikâyetçi değiller mi? Elbet şikâyetçidirler. Ama onların yanıp yakılmalarına bakıp da ihtiyarların önünden kalkan sofra artıklarına razı olacakları hiç sanılmasın. Bir vakitler tefe alınma pahasına da olsa adlarının gazete sütunlarında çıkmasına can atan gençler, bugün ellerindeki imkânları zorlamağa, sanat ve dünya görüşlerinden fedakârlık etmeksizin edebiyat piyasasına kılınçlarının hakkıyla girme çarelerini aramağa başlamışlardır.

Öbür yandan ihtiyarlar da pirelenmiyor değil. Kendileriyle genç kuşak arasındaki uçurumun günden güne derinleştiğini farkediyorlar. İçlerinde gençlerle kaynaşabildiği ölçüde diri kalabileceğini anlıyacak zekâda insanlar var. Neylersin ki kendilerini arkada bıraktıkları yıllara bağlıyan köprüleri yıkacak cesarette değiller! Eh! O zaman gelsin Devlet Baba! Gelsin davullar zurnalar, peşrevler kırkpınarlar! Başa güreşenler hep eski kodamanlarmış, olur a! «Bir daha seneye delikanlım, hele bu sefer başaltına güreş de bakalım» ağızlarından sonra arka sıvazlamalar, pöhpöhlemeler... Yanına da bir uyuz keçi kattılar mı, değme gitsin keyfine! Genç memnun, ihtiyar memnun. Asrımız cennet gibi!

Nurullah Ataç düşünürlerimizde tarih görüşünün eksikliğinden yakınıyor. Sonra «Ne biliyorsunuz» diyor Orhan Burian'a «ödülleri verecek kurullara getirilen üyelerin hep yetkin, gıllıgışsız tarafsız kişiler olmıyacağını?» Demek aydınlara şimdilik iltifat etmemesini olağan görmemiz gereken yaş ve yapıda bir iktidar, namus ehlinden kurullar kurup, sırf sanatın toplum hayatındaki önemini kavradığı için, kendini ekmek elden su gölden tenkit etsinler diye sanatçılara kendi eliyle mükâfat dağıtacak! Ne bolluk bu!

Tasarlanan bu edebiyat Kırkpınarında güreştirilmesi söz konusu edilen bu gençlerin de bir diyeceği var. Üstatlar biz bu işte yokuz. Siz aranızda değerlerinizi biçin, davullarınızı, zurnalarınızı çalın, peşrevlerini oynayın, gürültüye vurup işi, aslan payını kendinize ayırıp, güle oynıya dönün rahat döşeğinize. Sanki şimdiye kadar yaptığınız başka bir şeymiş gibi..

CAN YÜCEL

METİN ERKSAN'LA KONUŞMA

(Baştarafı S. 1 de)

kendi gerçeklerine sırt döndürülerek ve aşk türküleri düzülerek kazanılmış bir şöhret. **Ben filmin rejisörlüğünü bana verdikleri zaman şöyle düşünmüştüm. «Pir Sultan Abdalların, Dadaloğullarının bugünkü benzerinin hayatını filme alıyorum.» Yazık ki düşündüğümün tam aksi oldu. Nitekim Veyseli köylüleri de sevmiyor. Lanse edenlerin bütün iddialarına rağmen Veysel onları söyliyememiş ki..**

Böylece Veysel kanalından gelip Bedri Rahmi ile realize edildiği zannedilen pek çok şeyin gerçekten uzak olması düşündüklerimin bütününü yapmamı çelmeledi.

Bunların dışında bir de bütün filmler için ortaklaşa imkânsızlıklar var. Teknik yetersizlikler, zamanın çok az oluşu, Veyseli canlandıran arkadaşın role ihanet etmesi, prodüktör meselesi, kazanç arzusu v.s. Fakat son konuda beni fazla konuşturmayın ekmeğimden edersiniz.

5) Başka memleket sinemalarının nasıl bir gidişi var?

5) Avrupa ve Asya sinemasının müthiş ilerlemesine ve gerçek hüviyetine kavuşmasına mukabil Amerika sineması son on sene içinde epey geriledi ve sahteleşti. O şimdi renkli kurdelelerle göz boyuyor.

6) Sinema konusunda bu ileri düşünceleri gerçekleştirmiş rejisörler kimler?

6) Sinemanın esasını kuran büyük nazariyatçı ve rejisör Eisenstein, D. W. Griffith, C. Chaplin, Elia Kazan, ve Meksikalı büyük rejisör Emilio Fernandez.

Sanatın Faydası Konuşulurken

(Baştarafı S. 1 de)

lum kuvveti»nin yerini bir yenisi alıyordu. Ama bu defa toplumlar gelişmelerine engel olan bu zararlı kuvvetlerden tamamiyle kurtulacaklardır. Bunu bilim de böyle söylüyor, olaylar da. Sanat, bu «zararlı toplum kuvetleri» mevcut oldukça onlardan kurtuluşumuza yaradığı için ve yaradığı kadar faydalıdır. Fakat ya onlar ortadan kaybolduktan sonra? O zaman artık sanatın faydasından bahsedilmiyecek mi?

BERABER

(Baştarafı S. 3 de)

törlerin, meşrutiyet tiyatrosunu temsil edenlerin, yahut ta üç beş snopa vakit geçirtmekten başka bir işe yaramıyanların elinde Oynadığının şuuruna varmış aktör ve aktris, ona bunu öğretecek rejisör göremiyorum. Bunca zamandır ileri bir anlayışla sahneye konmuş düzgün bir yerli piyes görmedik. Müellif, rejisör, aktör, aktris v.b. katıldığı tiyatronun kollektif bir sanat olduğunu, kişisel gayretlerle oyunun sürüklenemiyeceğini bilmek gerek. Her oynıyan, bütün içinde bir parça olduğunu, ancak bütünün başarısını sağlıyarak kendi başarısını hazırlıyabileceğini bilmeli kollektif anlayışa uyarak rolünü yapmalıdır. Bugün çalışan sahnelerde bunlar yok. Bizim tiyatro bu eksiği kapatacaktır. Göreceksiniz.»

Avni Dilligile başarılar dileriz.

BERABER

15 günlük fikir - sanat dergisi
Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:

METİN ÖZEK
P. K. 38, Aksaray - İstanbul
Abone bedeli:
1 yıl 400 Krş. Altı aylık 200 Krş.
İSTANBUL MATBAASI
15-Ekim-1952